

270
R 88

Miruna Runcan

A patra putere

- legislație și etică pentru jurnaliști -

DACIA

Cuprins

CAPITOLUL 1	9
PRELIMINARII: ORDINEA SUPRAVIEȚUIRII, ORDINEA DIVINĂ, ORDINEA MORALĂ	9
1. 1 Avantajele și dezavantajele civilizației „drepturilor omului”	15
1.2. Religios vs. etic: o antinomie istorică?	19
1. 3. Logosul grec și logosul iohanic	21
1. 4. Eu și Celălalt, cu sau fără arbitrajul divin	35
1. 4. 6. Acțiunea comunicațională și eticul	49
CAPITOLUL 2	51
MORALĂ, POLITICĂ, CULTURĂ	51
2. 1. Între social. politic și etic	51
2. 2. Cultură vs. civilizație	53
2.3. Modelul democratic și cultura civică	55
2. 4. Judecată morală, agent moral	61
2. 5. Etica datoriei și etica „fără suferință și obligații”	63
2. 6. Sfera politicului și sfera societății civile	67
CAPITOLUL 3	72
LIBERTATEA PRESEI	72
3. 1. Libertatea, o problemă deschisă	72
3. 2. Libertate și sacru, libertate și lege	75
3. 3. Libertate, ierarhie, stat	79
3. 4. Libertatea este o competență	81
3. 4. 1. Dreptul de a ști și dreptul de a te exprima	85
3. 5. Presa, între libertate și răspundere	94
3. 5. 1. Sursele informării	98
3. 5. 2. Privilegiul reporterului	101
3. 6. Libertatea presei și cenzura	105
3. 6. 1. Cenzura și autocenzura	107

3. 6. 2 Delicte de opinie și libertate de expresie	118
3. 6. 3. Ziariști și comunicatori: un conflict?	119

CAPITOLUL 4 124

RESPONSABILITATEA JURNALISTULUI FAȚĂ DE

SOCIETATE ȘI FAȚĂ DE CETĂȚEAN	124
4.1. Dreptul la adevăr al cetățeanului	125
4. 1. 1. Dreptul la rectificare și dreptul la replică	128
4. 1. 2. Adevărul cetățeanului și opinia publică	131
4. 1. 3. „Fabricarea știrilor”, „stimularea crizei”	134
4. 2. Permeabilitatea instituțiilor statului	137
4. 3. Legislația libertății de informare	139
4. 3. 1. Restricționarea informațiilor secrete și confidențiale	146
4. 4. Dreptul la critică	154
4. 4. 1. Defăimarea, persoana privată și autoritatea publică	157
4. 4. 2. Spinoasa chestiune a calomniei și insultei	161
4. 5. Responsabilitatea jurnalistului și viața privată	178
4. 5. 1. Viața privată: Scurt istoric, definiții	181
4. 5. 2. Intruziunea în viața privată	184
4. 5. 3. Dezvăluirea de fapte jenante	185
4. 5. 3. 1. Numele și imaginea delinventului minor	186
4. 5. 3. 3. Date privind sănătatea persoanei	188
4. 5. 4. Lumina falsă și ficționalizarea	189
4. 5. 5. Dreptul de publicitate a numelui și imaginii	192
4. 5. 6. Legislația românească privitoare la protecția datelor personale	195

CAPITOLUL 5 214

AUDIOVIZUALUL ȘI MEDIA ELECTRONICĂ

5. 1. Principii de reglementare legală în audiovizual	214
5. 2. Legislația românească, un peisaj în mișcare: legea audiovizualului	218
5. 2. 1. Reglementări generale, limitări etice	220
5. 2. 2. Consiliul Național al Audiovizualului (C. N. A.)	223
5. 2. 3. Sistemul de autorizare a posturilor de radio, televiziune și a	

serviciilor de cablu	226
5. 2. 4. Cât despre sancțiuni	229

5.3. Organizarea și funcționarea societăților publice de radio și televiziune 231

5. 3. 1. Obiectivele și responsabilitățile instituțiilor publice de comunicare audiovizuală	233
5. 3. 2. Normative etice și restricționări legale privitoare la personalul de specialitate	236
5. 3. 3. Organisme administrative	241
5. 3. 4. Activitățile economice ale societăților publice din audiovizual	246
5. 3. 5. Statutul jurnalistului din instituțiile publice de radio și televiziune	249
5. 4. Criminalitatea informatică	251
5. 4. 1. Încălcarea dreptului de autor în domeniul informatic	252
5. 4. 2. Accesul neautorizat în baze de date	256
5. 4. 3. Alterarea și distrugerea bazelor de date	258
5. 4. 4. Restricționarea accesului pe Internet, motivații economice și rațiuni morale	260

CAPITOLUL 6 263

RESPONSABILITATEA PRESEI ȘI ECONOMIA DE PIAȚĂ .. 263

6. 1. Presa în jocul cererii și al ofertei	263
6. 1. 2. Avantajele incorecte; conflictul de interese	273
6. 1. 3. Instituția de presă ca afacere și presiunile asupra eticii profesionale	276
6. 1. 4. Politica editorială și politicul	281
6. 1. 5. Contractele de muncă, o problemă etică și juridică	286
6. 1. 6. Libertatea de conștiință	292
6. 2. Dreptul de proprietate intelectuală; dreptul de autor	296
6. 2. 1. Închirierea, licențierea, cedarea drepturilor	300
6. 2. 2. Moștenirea dreptului de autor	304
6. 2. 3. Difuzarea de muzică	305
6. 2. 4. Doctrina folosinței cinstite	306

CAPITOLUL 7	307
AUTOCONTROLUL ÎN JURNALISMUL CONTEMPORAN ..	307
7. 1. Nevoia de asociere	308
7. 2. Ce sunt și cum funcționează codurile etice	314
7. 2. 1. Libertatea presei și respectul față de adevăr.....	316
7. 2. 2. Responsabilitatea față de propria semnătură, refuzul delictelor .	317
7. 2. 3. Obiectivitate, partizanat, conștiință	317
7. 2. 4. Responsabilitatea față de surse	318
7. 2. 5. Refuzul avantajelor nepermise	318
7. 2. 6. Relații inter-redacționale	319
7. 2. 7. Protecția vieții private și refuzul de a stimula crizele sociale ...	320
7. 3. Sisteme de autocontrol. Consiliile de presă.....	322
7. 4. Credibilitatea presei – onestitatea presei X.....	325
Anexa.....	335